

Er groeit iets in Canzibe.....

Hier weer eens een nieuwsbrief vanuit Canzibe, met veel positieve berichten erin gelukkig! Voor de overzichtelijkheid hebben we het in verschillende onderdelen gesplitst.

Simone & Klinieken

De routine in de kliniek-bezoeken zit er inmiddels aardig in: iedere maandag in de kliniek bij het ziekenhuis, met daarbij ook wat "ziekenhuiswerk" (gipsen, abcessen insnijden etcetera). Dat is altijd een drukke, maar ook gezellige dag doordat ik thuis een kopje koffie kan gaan drinken en even lunchen. Dan op dinsdag tot en met donderdag iedere dag naar een kliniek toe, op 20 minuten tot een uur rijden vanaf thuis. Zo kom ik in iedere kliniek een keer in de drie à vier weken. Op vrijdag heb ik soms dienst in het ziekenhuis, en zo niet dan ligt er nog wel wat administratie of hebben we zaken in Umtata af te handelen. Net als in Nederland is de vrijdag hier ook al een beetje weekend, dus maak ik me ook niet al te druk.

In de klinieken houd ik een soort huisartsenspreekuur, met veel chronische patiënten om de medicatie bij te stellen, maar ook wel acutere of meer bijzondere gevallen. Sinds het eerste bezoek uit Nederland kwam heb ik altijd een aantal leesbrillen bij me, waar ik regelmatig iemand blij mee kan maken. Ik laat de mensen er wel iets voor betalen (10 Rand, ruim een euro) want iets waar je voor betaald hebt daar ben je nu eenmaal zuiniger op. Maar 10 Rand is voor iedereen wel te regelen hier. In de stad kost een leesbril minimaal 80 Rand, en dan moet je dus eerst nog in de stad zien te komen!

De grootste problemen bij het werken in de klinieken vormen het transport er naartoe en de medicijnvoorziening. De medicijnen worden in principe één keer per maand aangeleverd, maar vaak in veel kleinere hoeveelheden dan besteld. Volgens mij is het een kwestie van een organisatorisch probleem (vaak zijn de medicijnen ook niet op voorraad in het centrale magazijn voor medicijnen in Umtata) gecombineerd met een budgettaire probleem.

Een paar maanden terug was ik het medicijntekort zo zat dat ik medicijnen besteld heb met het geld dat mijn vader op z'n verjaardag vorig jaar voor ons had ingezameld. In mei kwam het in Zuid-Afrika aan, maar helaas stuitten we toen op allerlei bureaucratische procedures die we van Zambia niet kenden. Uiteindelijk lijken we nu dichtbij de inklaring te zijn, dus ik hoop dat de bestelling hier uiterlijk begin september arriveert.

Het transport blijft hopeloos; veel te veel mensen zijn van één wagen afhankelijk, en die was de laatste tijd ook nog eens heel veel uit de running vanwege onderhoudsbeurten die eindeloos leken te duren en uiteindelijk een onoplettende chauffeur die de motor opblies, zodat de auto afgeschreven kon worden.... Dus weer een paar weken verder voordat er een andere wagen beschikbaar werd gesteld. In de tussentijd gebruikte ik onze eigen auto als Arjan hem niet nodig had of werd er iets anders "geregeld"..... Afijn, de gemiddelde dagelijkse wachttijd bedraagt twee tot drie uur, met frequente uitschieters naar ruim vier uur.

Als ongeduldige Hollander ben je dat ook snel zat natuurlijk (al draai ik voor een uurtje wachten tegenwoordig ook m'n hand niet meer om) dus weer reden voor actie. Onze eigen auto wordt veel door Arjan gebruikt om de diverse projecten uit te voeren, dus ben ik fondsen gaan aanschrijven om geld voor een "eigen" auto bij elkaar te krijgen. En..... dankzij enkele gulle gevers (fondsen en privé) heb ik inmiddels bijna voldoende geld bijeen om een geschikte auto te kunnen gaan kopen. Dus hopelijk kan ik aan het einde van mijn verlof een auto kopen. Lekker zelf rijden, en dan kan ik ook twee klinieken per dag gaan bezoeken dus de bezoekfrequentie verdubbelen. Hopelijk kan ik wel de benzinekosten (en onderhouds- en verzekeringskosten?) via de overheid vergoed krijgen, maar dat moet ik nog uitzoeken. Maar..... een goed vooruitzicht dus!

Simone & Ziekenhuis:

Als leuke afwisseling van het werk in de klinieken doe ik wekelijks een avond- en nachtdienst in het ziekenhuis, en gemiddeld eens in de maand een weekenddienst (vrijdag tot en met zondag). Meestal is het vrij rustig, maar er komen natuurlijk ook wel ernstige gevallen voor, zoals bijvoorbeeld een ernstig verbrande patiënt, een paar keer patiënten met schotwonden en regelmatig problematische bevallingen. En daarnaast op het spreekuur in het ziekenhuis ook veel erg zieke patiënten, vooral tuberculose en AIDS. Jonge mensen die doodziek zijn en vaak snel na opname sterven..... daar wen je toch echt niet aan hoor.

Dat er iets groeit in Canzibe is wel duidelijk, sinds we in april twee nieuwe managers gekregen hebben. De voormalige medische superintendent (dokter die ook soort ziekenhuismanager was) kon jarenlang ongestraft vrijwel letterlijk niets uitvoeren, maar daar is nu dus een einde aan gekomen want hij heeft nu niets meer te zeggen in het ziekenhuismanagement.

We konden bij aankomst goed zien dat het ziekenhuis verwaarloosd was; niet alleen de gebouwen en apparatuur waren slecht onderhouden, maar ook een groot deel van het personeel was ongemotiveerd en nauwelijks vooruit te branden. Nu verander je zo'n situatie die al jarenlang bestaat natuurlijk niet van de ene op de andere dag, maar je kan wel goed merken dat de nieuwe managers van aanpakken weten en de wind er weer een beetje onder krijgen.

Zo zijn er al vergevorderde plannen om de operatiekamer weer functioneel te maken; nu worden vrijwel alle operatiekandidaten naar Umtata doorgestuurd. Hopelijk kunnen we vanaf oktober voorzichtig gaan beginnen: eerst alleen operaties tijdens kantooruren, later misschien ook tijdens de diensten.

Verder komt er waarschijnlijk een fysiotherapeute werken (misschien zelfs twee!); nu is er alleen een assistente (geen idee of die wel één of andere opleiding heeft).

En met mijn Nederlandse collega Milja ben ik druk bezig om twee projecten op te starten, namelijk:

Simone & Het Nokuphila-project

Dit is een project voor ondervoede kinderen dat jaren geleden al heel goed gelopen heeft, maar om één of andere reden gestopt is (doodgebloed?). Doel is om moeders (of begeleiders) van ondervoede kinderen te leren hoe ze zelf gezond en gevarieerd eten kunnen verbouwen en klaarmaken. Daartoe verblijven ze een paar weken in een speciaal gebouwtje met grote moestuin op het ziekenhuisterrein. In de tussentijd krijgen ze nog een heleboel gezondheidsvoorlichting, en kunnen ze bijvoorbeeld ook leren naaien en breien. De kinderen hebben dan ook een paar weken om nog wat extra op te knappen voor ze weer naar huis gaan, en kunnen lekker spelen.

De gebouwen zijn bijna klaar om weer in gebruik genomen te worden, maar vooral de personele bezetting moet nog geregeld worden, en er moeten nog matrassen, borden enzovoorts aangeschaft worden. We hopen dat de eerste kinderen en moeders in oktober kunnen komen!

Simone & Het HIV-project

Dat HIV/AIDS hier een enorm probleem is weet iedereen denk ik wel. In Canzibe is er wel iets aan HIV/AIDS-zorg, maar wat ons betreft nog veel te weinig. Er bestaat nog een levensgroot taboe rond de ziekte, wat veel patiënten in een isolement brengt; daardoor zie je doodzieke patiënten hier in eenzaamheid sterven. Hier willen wij iets aan doen door het opzetten van een HIV-support group (steungroep voor met HIV besmette patiënten). Verder willen we proberen de Aids-remmers ook in Canzibe beschikbaar te krijgen, maar daarvoor moet aan een groot aantal voorwaarden voldaan worden.

Onlangs zijn we met twee HIV-counselors naar een succesvol project in een naburig ziekenhuis (twee uur rijden) geweest, waar wekelijks zo'n honderd HIV-positieve mensen de support-group bezoeken en waar recent de eerste patiënten met Aids-remmers gestart zijn. Een inspirerende dag waar we een hoop geleerd hebben. Er werd wel duidelijk dat er een hoop werk valt te verzetten. Gelukkig waren de HIV-counselors (verpleegkundigen) net zo enthousiast geworden als wij, en zetten we er nu met zijn allen de schouders onder. We hebben inmiddels een datum voor de eerste Support Group sessie vastgesteld voor 20 september. Verder is het fantastisch dat een vriendin van Milja in september hierheen komt om als vrijwilliger HIV-coördinator te worden om alles in goede banen te leiden en als drijvende kracht te fungeren!

De Support Group zal vooralsnog eens in de twee weken gehouden worden, en het komt er op neer dat HIV-positieve patiënten in een vertrouwelijke omgeving bij elkaar kunnen komen om bijvoorbeeld ervaringen uit te wisselen, maar ook om meer informatie over HIV/AIDS en alles daaromheen te krijgen. Dit alles met het nodige zingen en dansen tussendoor en een (eenvoudige) maaltijd tot besluit. Het is gebleken dat de meeste patiënten er erg veel aan hebben, zeker omdat ze er vaak nog niemand met iemand (naast de professionals) over gepraat hebben. Alleen al door te zien dat ze niet de enigen zijn, worden ze vaak al erg geholpen. Soms durven ze hierdoor na een tijdje toch een bekende in vertrouwen te nemen.

Patiënten die meer dan vier keer de Support Group hebben bezocht krijgen een eigen map met hun gegevens, en vóór iedere Support Group sessie een praatje met één van de HIV-counselors. Dat kan gaan over ziektes of kwaaltjes, maar ook over bijvoorbeeld condoomgebruik of het al dan niet een bekende in vertrouwen nemen. Die extra aandacht blijkt ook heel aantrekkelijk voor de patiënten. Bovendien krijgen ze dan als "vast lid" een T-shirt waarop "HIV support Group Canzibe" staat. Die

kunnen ze tijdens de sessies aan, en, als ze durven, ook daarbuiten. Zo hopen we op den duur het taboe te kunnen doorbreken.

Na de Support Group sessie kunnen de patiënten zonnodig nog een dokter bezoeken en (ondersteunende) medicijnen krijgen.

Als de Support Groups eenmaal goed lopen dan hopen we alles klaar te hebben om ook met de Aidsremmers te kunnen gaan beginnen..... maar dat is denk ik nog een lange, waarschijnlijk bureaucratische weg!

Belangrijk obstakel daarbij is dat een geschikte ruimte voor een ruime, aparte HIV-afdeling ontbreekt. Omdat daar vanuit de overheid geen snelle oplossing voor te verwachten is, hebben we in overleg met de ziekenhuis-manager besloten sponsors te gaan zoeken om een gebouwtje te kunnen laten neerzetten door een lokale bouwer; dat zou binnen een paar maanden te realiseren moeten zijn als je via sponsors de overheids-procedures maar kan omzeilen. Momenteel zijn we bezig om een tekening en begroting rond te krijgen, zodra we dat hebben meer hierover...

Maar je raadt het vast al: binnenkort gaan wij hard op zoek naar iedereen die maar wat geld over heeft om hier letterlijk en figuurlijk wat op te kunnen bouwen!

Arjan & Ziekenhuisterrein:

Onderhoud is vaak een bodemloze put waarbij je het idee hebt dat het totaal geen zin heeft. Soms moet je dan ook even een stapje terug doen en proberen het hele plaatje te overzien. Vaak zijn het mensen van buitenaf die opmerkingen beginnen te maken over de situatie op het ziekenhuisterrein. Ze wijzen me op de verbeteringen maar het is nog lang niet op het niveau waar het ooit was. Ik realiseer me dat we op de grens zitten van de mogelijkheden. Vrijwilligers zetten zich nu eenmaal meer in dan wanneer het vanuit de overheid aangestuurd wordt. Geen trots, eerbeseft of extreem verantwoordelijkheidsgevoel voor eigendommen van de overheid. In Nederland zie je niet anders; wel eisen dat de gemeente binnen een uur op de stoep staat als de riolering kapot is maar ook bezwaar maken als de belasting verhoogd wordt. Dankzij het huidige managementteam kunnen er eindelijk structurele verbeteringen plaats vinden i.p.v. van het korte termijn denken van voorheen. Het is heerlijk om een clubje mensen te hebben die gewoon hun verantwoordelijkheid nemen om doordachte investeringen te doen! Zij willen wel helpen met adviezen. Ik word wel steeds selectiever in wat ik repareer; is het echt nodig of spannen ze je voor hun karretje?

Arjan & District:

Het begon allemaal bij het ziekenhuis waar Simone werkzaam is; ik bood mijn kennis en diensten aan bij het ziekenhuis. De overheid zit nu met het probleem dat buitenlandse arbeidskrachten, zoals ik, alleen ingehuurd kunnen worden als er geen vergelijkbare persoon uit Zuid-Afrika te vinden is voor deze baan. In het verleden zijn de monteurs uit dit ziekenhuis wegbezuinigd op basis van efficiëntie zodat onderhoudsfirma's hun werk konden overnemen. Deze bedrijven vragen zulke hoge bedragen voor onderhoud dat het potje leeg is nog voordat alle ziekenhuizen onderhouden zijn. Er waren bedrijven die onderhoud hadden uitgevoerd en geen geld kregen. Die kwamen nu terug om het gerepareerde deel op te eisen, waardoor we soms ineens een pomp voor lange tijd misten totdat de onkosten betaald waren. In het begin was het ziekenhuis erg blij met mij als vrijwilliger om onderhoud te plegen maar vaak moest ik uit eigen zak ook nog de onderdelen betalen. Dit heb ik, en het nieuwe managementteam, nu achter ons gelaten. Nu worden eerst onderdelen besteld en dan help ik wel met het repareren! Het nieuwe ziekenhuismanagement probeert mij onder de aandacht te brengen bij het district die mij als een tussenpersoon wil zien voor alle ziekenhuizen en klinieken in dit district en de onderhoudsfirma's. Met als taak om eventuele kleine problemen door mij op te laten lossen voordat ik toestemming geef om er een dure firma op af sturen. Deze constructie is zo nieuw dat de provinciale overheid daar goedkeuring voor moet geven. Op advies van de provincie ben ik intussen maar voor andere banen aan het solliciteren zodat ik in ieder geval in de welbekende molen terecht kan komen. Maar die molen is ontzettend traag...

Arjan & TransCape NPO:

De non-profit organisatie heeft weer haar eigen problemen. We zijn bezig ons te professionaliseren en moeten daarvoor erkenning hebben bij de overheden. Sinds de oprichting in 2004 is TransCape wel formeel erkend maar nog niet binnen de organisatorische organen bekend als zodanig. Daardoor word je in sommige gevallen niet betrokken bij lokale initiatieven. Wel hebben we op provinciaal niveau al een stempel achtergelaten door bij de Ontwikkelingsbank en ECSECC (Eastern Cape Socio Economic Consultative Council) onze ideeën over ontwikkelingswerk op microniveau te presenteren. De

Ontwikkelingsbank en Council worden gesteund door de Europese Unie. Naar hun tevredenheid waren onze initiatieven kansrijk maar uiteindelijk was er wel voor TransCape een teleurstelling omdat het benodigde geld voor deze projecten maar niet los te krijgen is. In ieder geval hebben we ons netwerk uitgebreid en wat interessante informatie uit kunnen wisselen. We willen nu onze contacten met de overheid (municipality) uitbreiden omdat we horen dat ze nu ook budgetten hebben die werkgelegenheidsprojecten moeten bevorderen. Uiteindelijk wordt toch altijd van ons verwacht dat we een deel zelf moeten ophoesten en dat is nu juist waar de schoen wringt. Dat hebben we nu niet voldoende. Niet eens om onze overheadkosten te kunnen dekken! Hiervoor hebben we sponsors nodig en die vragen nu juist om projecten die aanspreken. Laat we die de tranentrekkers noemen. Ik ben niet commercieel ingesteld wat dat betreft. TransCape wil fundamenteel werkzaam zijn. Geen kleren uitdelen maar werk verschaffen zodat ze zelf kunnen beslissen wat ze met dat geld doen. Geen fietsen uitdelen maar iemand het vak van fietsenmaker leren. Of kleine investeringen doen om een eigen meubelmakerij of marktplaats te beginnen. In grote lijnen willen we de middenstand in deze regio een kans geven om te beginnen, nu er zoveel mensen nog naar de grote stad reizen om daar hun spullen zelf te halen. Klinkt dat voor Nederlandse dorpelingen niet bekend in de oren? Ik verzin dan ook niets nieuws, ik implementeer alleen maar en dat is al moeilijk genoeg.

Arjan & Cape Town:

Begin Augustus werd ik opgebeld door een ex-vestigingsmanager van een installateurbureau in Nederland die nu in Zuid-Afrika woont. Ik wist van zijn bestaan af omdat mijn oude werkgever mij destijds geïnformeerd had. In mijn laatste maanden bij Priva had ik een duidelijk signaal afgeven dat ik Priva wel wilde vertegenwoordigen in Zuid-Afrika en dat ik eventueel wel daar cursus wilde geven als dat nodig was. Na acht maanden kwam toch onverwacht een telefoontje met de vraag of ik een cursus kon voorbereiden en geven voor een groepje consultants en managers van de Cape Town International Conference Centre (CTICC); vergelijk dat maar met de RAI of de Jaarbeurs in Nederland. Inmiddels heb ik dit al gedaan en men is zo enthousiast dat ze een vervolgcursus willen. Gezien de reisafstanden moet ik daar nog over nadenken. De volgende keer daar meer over.

Leon

Deze kleine jongen groeit ook erg hard hier in Canzibe; met 1 jaar en 10 maanden is hij nu zo'n 91 cm lang en weegt wel 15 kilo.... Niet echt meer handig om even op te tillen dus!

Het is en blijft een echte levensgenieter die iedereen met een open blik tegemoet treedt. Bijna iedereen hier kent hem en geeft hem even aandacht als hij in de buurt is. Met Vicky gaat hij nog dagelijks naar het marktplaatsje en maakt daar de boel onveilig.

Ook van het bezoek uit Nederland heeft hij volop genoten; eerst drie weken de volle aandacht van opa Henk en oma Trudy en twee maanden later nog eens drie weken dikke pret met tantes Iris, Marleen en Charlotte en met ome Olaf en, niet te vergeten baby Tamar! Vanaf het moment dat Leon Tamar zag was hij verkocht en moest hij steeds weten waar de baby nu toch was. Helpen met flesje geven, speentje in haar mond stoppen en lekker met haar spelen waren dagelijkse favorieten. Voor Tamar was het soms wat minder leuk, bijvoorbeeld als Leon liet zien dat hij al wist waar de oogjes van de baby zaten! En 's ochtends kreeg Tamar van hem een plechtige handdruk met de ernstige tekst " Molo" erbij (= hallo / goedemorgen in het Xhosa).

De laatste week van dit bezoek zijn we met zijn allen in een huisje aan het strand in Coffee Bay geweest, dat was ook heerlijk. Leon kon lekker met z'n emmertje en schepje in de weer en er was altijd wel iemand bereid om met hem te spelen.

Hij begint nu steeds meer (losse) woordjes te zeggen; na het nee ("nie!") heeft hij nu gelukkig ook het woordje ja ontdekt. Hij spreekt tot nu toe toch vooral Nederlandse woordjes, maar de afgelopen weken is er toch ook steeds meer Xhosa en Engels tussendoor gekomen. Soms hebben wij geen idee wat hij zegt, maar mensen die Xhosa spreken beginnen dan hard te lachen omdat zij het natuurlijk wel begrijpen!

Na het vertrek van baby Tamar liet Leon aan iedere voorbijganger een hoop gebrabbel horen met daarin in ieder geval de woordjes "baby" en "tiegtuig" en daarbij wees hij met één armpje met wijzend vingertje de lucht in. Ook als we hier (bij hoge uitzondering) een vliegtuig of helicopter zien, dan begint hij hard " beeeeebie" te roepen.

Leon is nog steeds gek van alles met wielen, of het nu groot is of klein. Regelmatig moeten we even naar het missieterrein om daar op de oude tractor te spelen. Maar ook heeft hij daar een oude poppenwagen (riet) ontdekt, met een echte pop erin; dat is dus het favoriete speelgoed momenteel. Want én het heeft wielen én er zit een baby in waar je wel alles mee mag doen wat je maar bedenkt. En

bovendien zit er een doek in waarmee je de baby op je rug kunt laten binden als een echte Xhosa, zodat je met baby veilig op je rug lekker met de poppenwagen kunt rondscheuren!

Na de laatste droge maanden hebben we hier nu weer een paar keer flinke natte dagen gehad, met de hele dag miezerregen en af en toe wat hardere buien. Een ramp met Leon natuurlijk, want die is echt niet gewend om zich de hele dag binnen te moeten vermaken. Maar gelukkig hebben opa en oma een echt regenpak met mooie Paddington-laarsjes voor Leon meegenomen, dus dik ingepakt kon hij toch lekker naar buiten en natuurlijk hard in alle plassen stampen. Maakt hem niets uit, maar als begeleider bij zo'n wandeling in de nattigheid heb je het toch wel snel weer gezien..... Dus lang leve de video op zulke dagen!

We zijn wel benieuwd hoe Leon het in de wintermaanden in Nederland zal vinden.... Dat zal ook wel even wennen zijn! Maar gelukkig zijn er in Nederland meer mogelijkheden dan buiten spelen of thuis binnen zitten! Verder zijn we natuurlijk benieuwd of hij zijn aankomende broertje of zusje net zo leuk zal vinden als baby Tamar..... zeker omdat hij vaak toch wel jaloers was als Tamar even bij Simone zat; dan moest Leon toch op zijn minst er ook bij op schoot!

Tot Horens,
Simone, Arjan & Leon van der Sar